

Teisipäev, 3. oktoober 2017

P8_TA(2017)0367

ELi poliitilised suhted ASEANiga

Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2017. aasta resolutsioon ELi poliitiliste suhete kohta ASEANiga (2017/2026(INI))

(2018/C 346/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) loomist 8. augustil 1967. aastal,
- võttes arvesse peamist õigusraamistikku, mis reguleerib ELi suhteid ASEANiga, nimelt ASEANi ja EMÜ koostöölepingut, mis allkirjastati 1980. aasta märtsis ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 2007. aasta novembris allkirjastatud ASEANi hartat, millega loodi ASEAN kui juriidiline isik ning selle juriidiline ja institutsiooniline raamistik, sealhulgas alaliste esindajate komitee ASEANi töö toetamiseks ja koordineerimiseks,
- võttes arvesse ASEANi piirkondlikku foorumit, mis asutati 1993. aastal, et soodustada dialoogi ja arutelu poliitilistes ja julgeolekuküsimustes ning aidata kaasa usalduse suurendamisele ja ennetavale diplomaatiale Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas,
- võttes arvesse ASEANi mitmesuguseid piirkondliku usalduse suurendamise raamistikke: ASEANi piirkondlikku foorumit (ARF), ASEANi kaitseministrite ühiskohtumist (ADMM-Plus), Ida-Aasia tippkohtumist (EAS), ASEAN+3 foorumit (Hiina, Jaapan ja Lõuna-Korea) ja ASEAN+6 foorumit (Hiina, Jaapan, Lõuna-Korea, India, Austraalia ja Uus-Meremaa),
- võttes arvesse ASEANi kaubanduslepinguid Jaapani, Hiina, Lõuna-Korea, India, Austraalia ja Uus-Meremaaga,
- võttes arvesse käimasolevaid läbirääkimisi ja/või seitsme partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimist Euroopa Liidu ning ASEANi teatavate liikmesriikide, nimelt Brunei, Indoneesia, Malaisia, Filipiinide, Singapuri, Tai ja Vietnami vahel,
- võttes arvesse läbirääkimisi vabakaubanduslepingute sõlmimiseks Indoneesia ja Filipiinidega, hetkel peatatud läbirääkimisi vabakaubanduslepingute sõlmimiseks Malaisia ja Taiga, vabakaubanduslepingute eeldatavat sõlmimist Singapuri ja Vietnamiga lähikuudel ning läbirääkimisi investeerimislepingu üle Myanmariga,
- võttes arvesse kaubandusvoliniku Cecilia Malmströmi ja ASEANi majandusministrite kohtumist Manilas 10. märtsil 2017. aastal,
- võttes arvesse 21. ja 22. aprillil 2016. aastal Mongoolias Ulaanbaataris toimunud Aasia-Euroopa parlamentaarse partnerluse 9. kohtumist (ASEP9),
- võttes arvesse 2007. aasta märtsi Nürnbergi deklaratsiooni ELi ja ASEANi tõhustatud partnerluse kohta ja selle 2007. aasta novembris kinnitatud tegevuskava,
- võttes arvesse 27. aprillil 2012 Bruneis vastu võetud Bandar Seri Begawani tegevuskava ELi ja ASEANi tõhustatud partnerluse tugevdamiseks (2013–2017),

⁽¹⁾ EÜT C 85, 8.4.1980, lk 83.

Teisipäev, 3. oktoober 2017

- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt 18. mail 2015. aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud ühisteatist „EL ja ASEAN: strateegiline partnerlus“ (JOIN(2015)0022),
- võttes arvesse ELi välisasjade nõukogu 22. juuni 2015. aasta järeldusi ELi ja ASEANi suhete kohta,
- võttes arvesse 14. oktoobri 2016. aasta Bangkoki deklaratsiooni ASEANi ja ELi globaalse partnerluse edendamise kohta ühiste strateegiliste eesmärkide saavutamiseks,
- võttes arvesse 12. juulil 2012 Phnom Penhis toimunud Euroopa Liidu ühinemist Kagu-Aasia sõprus- ja koostöölepinguga ⁽¹⁾,
- võttes arvesse 15. ja 16. juulil 2016 Mongoolias Ulaanbaataris toimunud 11. Aasia–Euroopa tippkohtumist (ASEM11),
- võttes arvesse 1997. aasta veebruaris asutatud Aasia-Euroopa Fondi (ASEF), mille eesmärk on luua foorum valitsusvälise dialoogi jaoks,
- võttes arvesse ELi ja ASEANi vahelist piirkondliku integratsiooni tugiprogrammi (APRIS), ASEANi piirkondliku integratsiooni tugiprogrammi (ARISE) ning ELi ja ASEANi piirkondlikku dialoogivahendit (READI) poliitika ja eeskirjade ühtlustamise toetamiseks kaubandusega mitteseotud valdkondades,
- võttes arvesse 2007. aastal kokku lepitud ASEANi riikide majandusühendust käsitlevat kava,
- võttes arvesse 2009. aastal toimunud ASEANi 14. tippkohtumist ja tegevuskava ASEANi riikide ühtse turuga majandusühenduse (AEC), ASEANi poliitika- ja julgeolekuühenduse (APSC) ning ASEANi sotsiaalkultuurilise ühenduse (ASCC) loomiseks,
- võttes arvesse 6. ja 7. septembril 2016. aastal Laoses Vientianes toimunud ASEANi 28. ja 29. tippkohtumist ning Filipiinidel Manilas 26.–29. aprillil 2017. aastal toimunud ASEANi 30. tippkohtumist,
- võttes arvesse 2. märtsil 2017. aastal Indoneesias Jakartas toimunud ASEANi ja ELi ühise koostöökomitee 24. kohtumist,
- võttes arvesse ASEANi ühenduse visiooni aastaks 2025, mis võeti vastu Malaisias Kuala Lumpuris 18.–22. novembril 2015. aastal toimunud ELi ja ASEANi 27. tippkohtumisel, ning 31. detsembri 2015. aasta teadet ASEANi riikide majandusühenduse loomise kohta, mille eesmärk on luua üle 600 miljoni inimese jaoks siseturg;
- võttes arvesse Ida-Aasia 11. tippkohtumist (EAS), mis toimus 8. septembril 2016. aastal Laoses Vientianes, kus kohtusid 18 riigi – ASEANi liikmesriikide, Hiina, Jaapani ja Lõuna-Korea (ASEAN+3), India, Austraalia ja Uus-Meremaa (ASEAN+6) ning Venemaa ja Ameerika Ühendriikide liidrid,
- võttes arvesse ASEANi 18. novembri 2012. aasta esimest inimõiguste deklaratsiooni ning ASEANi valitsustevahelise inimõiguste komisjoni (AICHR) asutamist 2009. aastal;
- võttes arvesse organit „ASEANI parlamendiliikmed inimõiguste eest“ (APHR), mis asutati 2013. aastal eesmärgiga edendada demokraatiat ja inimõigusi kõigis ASEANi riikides,

⁽¹⁾ ELT L 154, 15.6.2012, lk 1.

Teisipäev, 3. oktoober 2017

- võttes arvesse ASEANi Rahu ja Leppimise Instituuti (AIPR),
- võttes arvesse konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, lapse õiguste konventsiooni ning puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille on ratifitseerinud kõik ASEANi liikmesriigid;
- võttes arvesse dokumenti „Ettevõtlike ja inimõiguste juhtpõhimõtted: ÜRO raamistiku „Kaitsta, austada ja heastada“ elluviimine“, mille ÜRO Inimõiguste Nõukogu võttis vastu 16. juunil 2011. aastal,
- võttes arvesse ASEANi inimkaubanduse, eriti naiste ja lastega kaubitsemise vastast konventsiooni, mille allkirjastasid kõik ASEANi liikmesriigid 2015. aasta novembris,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu inimõiguste olukorra üldisi korrapäraseid läbivaatamisi, milles on osalenud kõik ASEANi liikmesriigid;
- võttes arvesse oma hiljutisi resolutsioone ASEANi kohta, eelkõige 15. jaanuari 2014. aasta resolutsiooni ELi ja ASEANi suhete tuleviku kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma hiljutisi resolutsioone ASEANi liikmesriikide kohta, eelkõige oma 9. juuni 2016. aasta resolutsiooni Vietnami kohta ⁽²⁾, 17. detsembri 2015. aasta resolutsiooni ELi ja Vietnami vahelise laiahaardelise partnerluse ja koostöö raamlepingu kohta ⁽³⁾, 17. detsembri 2015. aasta resolutsiooni ELi ja Vietnami vahelise laiahaardelise partnerluse ja koostöö raamlepingu kohta (nõusolek) ⁽⁴⁾, 8. juuni 2016. aasta resolutsiooni ELi ja Filipiinide vahelise koostöö raamlepingu kohta (nõusolek) ⁽⁵⁾ ja 8. juuni 2016. aasta resolutsiooni ELi ja Filipiinide vahelise koostöö raamlepingu kohta (resolutsioon) ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma hiljutisi inimõiguste alaseid eriolukordi käsitlevaid resolutsioone ASEANi liikmesriikide kohta, eelkõige oma 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni Myanmaris, eriti rohingjade olukorra kohta ⁽⁷⁾, 21. mai 2015. aasta resolutsiooni rohingja pagulaste raske olukorra ja Tai massihaudade kohta ⁽⁸⁾, 15. detsembri 2016. aasta resolutsiooni rohingja vähemuse olukorra kohta Myanmaris ⁽⁹⁾, 7. juuli 2016. aasta resolutsiooni Myanmaris, eriti rohingjade olukorra kohta ⁽¹⁰⁾, 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni Kambodža, eelkõige Kem Sokha juhtumiga kohta ⁽¹¹⁾, 9. juuni 2016. aasta resolutsiooni Kambodža kohta ⁽¹²⁾, 26. novembri 2015. aasta resolutsiooni poliitilise olukorra kohta Kambodžas ⁽¹³⁾, 9. juuli 2015. aasta resolutsiooni vabavahenduse ja ametiühinguid käsitlevate seaduseelnõude kohta Kambodžas ⁽¹⁴⁾, 6. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni Tai, eelkõige Andy Halli juhtumiga kohta ⁽¹⁵⁾, 8. oktoobri 2015. aasta resolutsiooni olukorra kohta Tais ⁽¹⁶⁾, 17. detsembri 2015. aasta resolutsiooni Malaisia kohta ⁽¹⁷⁾, 19. jaanuari 2017. aasta resolutsiooni Indoneesia kohta ⁽¹⁸⁾, 15. juuni 2017. aasta resolutsiooni Indoneesia kohta ⁽¹⁹⁾, 15. septembri 2016. aasta ⁽²⁰⁾ ja 16. märtsi 2017. aasta ⁽²¹⁾ resolutsiooni Filipiinide kohta ning 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni Laose ning eelkõige Somphone Phimmasoni, Lod Thammavongi ja Soukane Chaithadi juhtumite kohta ⁽²²⁾,

⁽¹⁾ ELT C 482, 23.12.2016, lk 75.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0276.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0468.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0467.

⁽⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0262.

⁽⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0263.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0351.

⁽⁸⁾ ELT C 353, 27.9.2016, lk 52.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0506.

⁽¹⁰⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0316.

⁽¹¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0348.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0274.

⁽¹³⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0413.

⁽¹⁴⁾ ELT C 265, 11.8.2017, lk 144.

⁽¹⁵⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0380.

⁽¹⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0343.

⁽¹⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0465.

⁽¹⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0002.

⁽¹⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0269.

⁽²⁰⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0349.

⁽²¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0088.

⁽²²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0350.

Teisipäev, 3. oktoober 2017

- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A8-0243/2017),
- A. arvestades, et käesoleval aastal tähistame ASEANi asutamise 50. aastapäeva, Rooma lepingute 60. aastapäeva ning ELi ja ASEANi ametlike suhete 40. aastapäeva;
- B. arvestades, et ASEAN on muutunud üheks maailma kõige dünaamilisemaks ja kiiremini arenevaks piirkonnaks, eriti majanduse, tehnoloogia ja teadusuuringute osas, sel on geopoliitiliselt ja geomajanduslikult strateegiline asukoht, rohkesti loodusvarasid, see piirkond taotleb suurema majandusliku integratsiooni eesmärki ja sel on ambitsioonikas kestliku arengu tegevuskava, eeskätt hariduse vallas, ja see pooldab kindlalt mitmepoolset lähenemisviisi; arvestades, et arengulõhe ületamine ASEANis on eluliselt tähtis edasise integratsiooni poole püüdlisel ning julgeoleku, stabiilsuse ja sotsiaalsete, majanduslike ja poliitiliste õiguste kaitsmise tagamisel;
- C. arvestades, et ELi ja ASEANi integratsiooniprotsessid on erinevad, mis tuleneb erinevatest kontekstidest ning erinevatest eesmärkidest ja ülesannetest; arvestades, et mõlemal on oma loogika, kuid need on võrreldavad, sest mõlemad eeskirjadel rajanevad organisatsioonid on edendanud rahumeelset kooseksisteerimist, piirkondlikku integratsiooni ning rahvusvahelist koostööd ja arengut, ning püüdnud oma liikmete seas suurendada usaldust juba palju aastakümneid; sellisena on EL ASEANi jaoks ainulaadne partner;
- D. arvestades, et kõnealused kaks piirkonda on saavutanud märkimisväärsel tasemel koostoime, ning et ELi ja ASEANi suhted on laiaulatuslikud ja hõlmavad paljusid valdkondi, nagu kaubandus ja investeeringud, areng, majandusküsimused ja poliitilised teemad; arvestades, et ASEAN on ELi suuruselt kolmas kaubanduspartner ning EL ASEANi suuruselt teine kaubanduspartner, ja et iga-aastane kahepoolne kaubandus on väärt enam kui 200 miljardit eurot ning EL on esimene välismaiste otseinvesteeringute tegija ASEANi piirkonnas; arvestades, et Euroopa ettevõtjate jaoks on ASEAN värv, mille kaudu pääseb laiemasse piirkonda; arvestades, et aastatel 2014–2020 on EL ja selle liikmesriigid piirkonnas esimene arenguabi andja ning EL on võtnud endale kohustuse anda üle kolme miljardi euro, et vähendada vaesust ja tegeleda arengulõhedega ASEANi väikese sissetulekuga riikides;
- E. arvestades, et ELi kogemused on varem olnud inspiratsiooniks ka muudele piirkondlikele integratsiooniprotsessidele;
- F. arvestades, et EL on järjepidevalt toetanud ASEANi, ja eriti ASEANi sekretariaadi tööd ning on ASEANi tähtsust tunnustades nimetanud ametisse spetsiaalse ASEANi juures asuva ELi delegatsiooni juhi, kes asus tööle 2015. aastal;
- G. arvestades, et mõlema piirkonna integratsiooniprotsess ei kulge küll takistusteta, kuid samal ajal avab see uusi võimalusi; arvestades, et EL seisab silmitsi mitme kriisiga; arvestades, et vaatamata ASEANi eesmärgile soodustada ASEANi-kesksust, vähenes ASEANi sisene kaubandus 2016. aastal ja on esinenud mitmeid probleeme, sealhulgas välispoliitika lahknevad suunad ning demokraatia ja õigusriigi ohustamise, religioonidevaheliste suhete, etniliste vähemuste, sotsiaalse ebavõrdsuse ja inimõiguste rikkumisega seotud riigisiseste probleemide ülekanduv mõju, k.a piiriülene mõju;
- H. arvestades, et EL on otsustanud muuta inimõigused keskseks teemaks suhetes kolmandate riikidega;
- I. arvestades, et 2014. aasta detsembris andis EL Filipiinidele GSP+ staatuse ning et sellega sai Filipiinidest esimene ASEANi riik, kellele kehtivad asjaomased kaubandussoodustused; arvestades, et see võimaldab Filipiinidel eksportida 66 % oma toodetest ELi tariifivabalt;
- J. arvestades, et USA väljaastumine Vaikse ookeani ülesest partnerlusest (TPP) annab uut hoogu läbirääkimistele piirkondliku laiaulatusliku majanduspartnerluse (RCEP) üle; arvestades, et üha rohkem ennast kehtestav Hiina on teinud algatusi nagu „One Belt, One Road“, mis esitab väljakutseid kõikidele riikidele selle naabruses ja kaugemalgi;

Teisipäev, 3. oktoober 2017

K. arvestades, et Lõuna-Hiina mere piirkonnas tekkinud pinged kujutavad endast ohtu piirkonna julgeolekule ja stabiilsusele; arvestades, et kõige murettekitavam suundumus on Lõuna-Hiina mere militariseerimine; arvestades, et ASEANi ja Hiina vaheline dialoog tegevusjuhendi üle jääb ASEANi esmaseks mehhanismiks, et suhelda Hiinaga Lõuna-Hiina mere teemal; arvestades, et Hiina tegevus alates sõjaväe patrullidest ja suurkaevandamisest kuni ehitustegevuseni, millega eiratakse põhimõtteid, mis on esitatud 2002. aasta deklaratsioonis lepinguosaliste käitumise kohta Lõuna-Hiina merel, kujutab endast ikka veel probleemi;

1. õnnitleb ASEANi liikmesriike ASEANi 50. aastapäeva puhul ning toetab täielikult kõiki jõupingutusi piirkondliku integratsiooni saavutamiseks; väljendab samuti rahulolu ELi ja ASEANi 40 aastat kestnud suhetega ning kordab oma soovitusi, et neid suhteid tuleks ajakohastada ning muuta need strateegiliseks partnerluseks, mis põhineb konkreetsetel meetmetel, käegakatsutavatel tulemustel ja tugevama sisulisel koostööl; rõhutab ELi huvi oma koostöö suurendamiseks kõnealuse keske tähtsusega osalejaga strateegiliselt tähtsas piirkonnas; rõhutab, et strateegiline partnerlus annab ELile võimaluse tugevdada oma panust ühiste eesmärkide elluviimisesse India ja Vaikse ookeani piirkonnas;

2. rõhutab ASEANi ja ELi vaheliste tugevate kaubandus- ja investeerimissuhete poliitilist tähtsust ning kutsub mõlemaid partnereid üles tugevdama oma majandus- ja poliitilisi suhteid; rõhutab, et ELi ja ASEANi kaubandussuhete laienemiseks on olemas märkimisväärne potentsiaal; rõhutab, et EL on ASEANi peamine välisinvestor; rõhutab ka koostöövõimalusi kestliku arengu eesmärkide rakendamisel; nõuab, et suurendataks koostööd, et kaotada ASEANi arengulõhe; on veendunud, et koostööd saaks tugevdada ja häid tavasid vahetada mitmesugustes valdkondades, näiteks ülemaailmsete probleemide lahendamine, sealhulgas kliimamuutus, piiriülene organiseeritud kuritegevus ja terrorism, piirikontroll, meresõidu turvalisus, finantssektori areng, läbipaistvus ja makromajanduspoliitika; rõhutab ELi ja ASEANi kõrgetasemelise koostöö taotlemist sellistes mitmepoolsetes institutsioonides nagu ÜRO, aga ka Maailma Kaubandusorganisatsioon, eesmärgiga säilitada, tugevdada ja edasi arendada mitmepoolset rahvusvahelist kaubandussüsteemi ning ausaid kaubandussuhteid;

3. tunnustab komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning komisjoni ühisteatise eest, mille kiitsid heaks liikmesriigid ja milles sätestatakse tegevuskava partnerluse süvendamiseks poliitilistes, julgeoleku- ja majandusküsimustes, aga ka ühenduvuse vallas, keskkonnaküsimustes, loodusvarade alal ja teistes valdkondades, nagu inimõiguste edendamine ja kaitsmine; rõhutab, kui oluline on tugevdada poliitilist dialoogi ELi ja ASEANi vahel; tuletab meelde, et ELi aktiivne toetus ASEANi integratsiooni süvendamisele aitab kaasa selle vastupanuvõimele ja piirkonna stabiilsusele; rõhutab, et EL pakub tehnilist abi ja suutlikkuse suurendamist siseturu loomisel;

4. väljendab heameelt ASEANi juures asuva ELi delegatsiooni juhi ametisse nimetamise ja ELi esinduse avamise üle ASEANi juures 2015. aastal, sest seeläbi tunnustatakse ELi ja ASEANi vaheliste suhete tähtsust;

5. märgib, et kuna Ühendkuningriigil on aastate jooksul olnud tähtis ja väärtuslik roll ASEANi ja ELi sidemete toetamisel, on vajalik ja võimalik, et ASEAN ning EL ja tema liikmesriigid tugevdaksid aktiivselt neid suhteid, võttes arvesse Brexiti tagajärjel tekkinud uut olukorda; kutsub Ühendkuningriiki üles jätkama tihedat koostööd ELi ja ASEANi partnerlusega; nõuab, et suurendataks ELi tegevust olemasolevates ASEANi juhivate foorumites; on seisukohal, et EL peaks ajakohastama ja tõhustama oma diplomaatilisi jõupingutusi ASEANiga, aitamaks kaasa suuremale stabiilsusele ja julgeolekule konfliktipiirkondades, kus on uuesti tekkinud pinged, tehes tihedat koostööd selle piirkonna partneritega ning järgides rahvusvahelist õigust;

6. peab kahetsusväärseks ELi hilinevad ja reserveeritud reaktsiooni ÜRO mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) põhjal tehtud vahekohtu otsusele vaidluses Lõuna-Hiina mere üle, ja nõuab, et EL edendaks ÜRO mereõiguse konventsiooni sätete austamist ja järgimist; kordab, et EL toetab rahvusvaheliste vaidlustele läbirääkimiste teel saavutatud rahumeelseid lahendusi; nõuab tungivalt meresõiduvabadust; kutsub Hiinat üles vahekohtu otsust tunnustama; innustab pooli seadma eesmärgiks vaidluste rahumeelse lahendamise rahvusvahelise õiguse põhimõtete alusel ja ÜRO mereõiguse konventsiooni kohaselt; toetab ASEANi liikmesriikide jõupingutusi töötada tõhusa Lõuna-Hiina mere tegevusjuhendi varajase sõlmimise nimel;

7. peab kahetsusväärseks sellist tegevust nagu ulatuslik maa kasutuselevõtt mere arvelt ja sõjaliste rajatiste paigutamine kasutuselevõetud maale, mis tekitab ohu, et konflikt muutub sõjaliseks; väljendab tõsist muret kasvavate kaitsekulutuste pärast piirkonnas ja selle naabruses ning konfliktide kasvava militariseerumise pärast, eelkõige näiteks Lõuna-Hiina merel ja Ida-Hiina merel; märgib, et ELil on vaja jätkuvalt toetada Hiina ja tema Lõuna-Hiina mere piirkonna naabrite vaheliste rahumeelsete suhete arendamist kaasavate mitmepoolsete mehhanismide kaudu; toetab kõiki meetmeid, mis võimaldavad

Teisipäev, 3. oktoober 2017

muuta Lõuna-Hiina mere rahu ja koostöö piirkonnaks; kutsub ELi liikmesriike üles rangelt kinni pidama ELi relvaekspordi toimumisjuhendist; rõhutab, kui oluline on massihävitusrelvade leviku tõkestamine, eelkõige pidades silmas viimaseid arengusuundumusi Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis;

8. toetab ELi ja ASEANi riikide julgeolekupartnerlust ning kogemuste ja parimate tavade vahetamist paljudes peamiselt mittetraditsioonilistes julgeolekuküsimustes, et tugevdada piirkonna suutlikkust, pöörates eelkõige tähelepanu tugevdatud dialoogile ja koostööle meresõidu turvalisuse, piraatluse, organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse ning Europoli ja ASEANi sisese politsei (Aseanapol), terrorismivastase võitluse, küberjulgeoleku, kliimajulgeoleku, usalduse võitmise meetmete, ennetava diplomaatia ja vahendamise, kriisiohjamise, katastroofideks valmisoleku ning katastroofi- ja humanitaarabi valdkonnas; toetab ELi suuremat panust ja osalemist ASEANi piirkondlikus foorumis;

9. väljendab heameelt 15. ja 16. septembril 2016. aastal Tais peetud ASEANi ja ELi meresõidu turvalisuse alase koostöö kolmanda kõrgetasemelise dialoogi üle, millega selgitati välja tulevased ASEANi ja ELi vahelised konkreetse koostöö valdkonnad meresõidu turvalisuse ja ennetava diplomaatia vallas ning tehti nende kohta ettepanekud; ootab 2017. aastal Filipiinidel toimuva ASEANi ja ELi meresõidu turvalisuse alase koostöö neljanda kõrgetasemelise dialoogi poolte kokku tulemist;

10. kinnitab veel kord ELi toetust ASEANi kesksusele ja selle olulisele rollile dialoogi ja koostöö edendamises rahu, julgeoleku, stabiilsuse ja heaolu nimel Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnas ja kaugemalgi; nõuab, et loodaks toimivad ja tõhusad vaidluste lahendamise mehhanismid, mis on ette nähtud ASEANi harta 8. peatükis ja hartale lisatud 2010. aasta protokollis, sealhulgas õiguslikult siduvad meetmed ja eeskirjad; osutab Euroopas rohkem kui 40 aasta jooksul omandatud positiivsele kogemusele kaitseskäsitusega, mis hõlmab lisaks poliitilisele ja sõjalisele mõõtmele ka majanduslikku, keskkonna- ja inimlikku mõõdet; on veendunud, et seda kogemust saab kasutada ASEANi jõupingutustes, mida tehakse piirkonna rahumeelse arengu nimel; rõhutab ELi huvi edasise koostöö vastu selle piirkonnaga kõigi ASEANi juhitud protsesside kaudu;

11. rõhutab ELi erilisi kogemusi institutsioonide loomise, ühtse turu, õigusnormide lähendamise, konfliktide ja kriiside ohjamise, meresõidu turvalisuse, vahendamise, humanitaar- ja katastroofiabi alal, samuti ELi hiljutisi edusamme integratsiooni kaitsel ja edukaid kogemusi piirkondliku normide kehtestamise ning inimõiguste ja demokraatia tugeva piirkondliku ülesehitusega, samuti ELi valmisolekut vajaduse korral neid kogemusi jagada; rõhutab ELi ja ASEANi vahelisi üldise lennutranspordilepingu (CATA) üle peetavaid läbirääkimisi ja laiemat ühenduvust käsitlevat tegevuskava; märgib, et ajavahemikus 2014–2020 pühendab EL poole oma ASEANile antavast rahalisest abist ASEANi ühenduvuse toetamisele;

12. rõhutab vajadust teha mitmepoolsel tasandil koostööd muude piirkonna jurisdiktsioonidega, nagu ASEANi vaatlejad, Paapua Uus-Guinea ja Ida-Timor ning samuti Hiina, Jaapan ja Taiwan;

13. on seisukohal, et geopoliitilisest vaatepunktist on väga häid põhjuseid pooldada läbirääkimiste uuesti alustamist ELi ja ASEANi piirkondliku vabakaubanduslepingu üle, ning väljendab heameelt järelduste üle, milleni jõuti ELi kaubandusvoliniku Cecilia Malmströmi ja ASEANi majandusministrite hiljutisel kohtumisel lepingu kohaldamisala määratlemise küsimuses, samuti meetmete üle, mida on võetud piirkondadevahelise kokkuleppe lõpliku eesmärgi saavutamiseks; innustab strateegilisest seisukohast tegema kõiki jõupingutusi selleks, et uurida võimalusi vabakaubanduslepingute sõlmimiseks kõikide ASEANi riikidega; tuletab meelde, et ASEAN on suuruselt ELi kolmas kaubanduspartner väljaspool Euroopat ning EL on ASEANi suuruselt teine kaubanduspartner;

14. toonitab, et ASEANi riikides tegutsevad omamaised ja välisriikide ettevõtjad peavad järgima ettevõtete sotsiaalse vastutuse põhimõtteid; nõuab tungival, et ASEANi riigid kindlustaksid, et täiel määral austatakse sotsiaalseid, keskkonna- ja tööalaseid õigusi; nõuab ILO konventsioonide täielikku ja tõhusat rakendamist ning ja põhiliste töönormide austamist; kutsub ASEANi ja selle liikmesriike üles rakendama tulemuslikult ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, et edendada nõuetekohast tööhõive kaitset ja inimväärseid töötingimusi, ning looma keskkonda, mis on ametiühingute ja

Teisipäev, 3. oktoober 2017

nende tegevuse arendamise jaoks soodsam; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles kasutama kõiki olemasolevaid vahendeid, et tõhustada eelmainitu järgimist; rõhutab lisaks vajadust tagada igat liiki sunniviisilise või kohustusliku töö ja lapstööjõu kaotamine;

15. kutsub ASEANi piirkonda investeerivaid Euroopa äriühinguid üles täitma oma ettevõtja sotsiaalset vastutust ja austama Euroopa standardeid, mis puudutavad tarbijate, töötajate ja keskkonnaõigusi, ning ühtlasi toetama põlisrahva õigusi;

16. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soodustama institutsionaliseeritud sotsiaalset dialoogi Aasia-Euroopa rahvaste foorumi (AEPF) ja ELi vastavate kodanikuühiskonna struktuuride vahel;

17. märgib, et ASEAN on deklareerinud end olevat inimestele orienteeritud ja inimkeskne ja et piirkondlike integratsiooniprotsesside õiguspärasus ning asjakohasus sõltuvad nii ELis kui ka ASEANis võimalikult paljude sidusrühmade kaasamisest protsessi ja selle saavutustest teavitamisest; on seisukohal, et inimestevahelised kontaktid on eelkõige noorte jaoks väga oluline kultuurilise vahetuse vahend, ning nõuab Erasmus+ rahastu olulist laienemist ASEANi jaoks; rõhutab, et ASEANi riikides on kutsehariduse jaoks suur tegutsemisruum, ja toonitab koostööväljavaateid teatavates ELi riikides rakendatavate duaalsete haridussüsteemide valdkonnas; nõuab tungivalt kultuuridiplomaatia meetmete väljatöötamist kooskõlas 2016. aasta 8. juuni teatisega rahvusvaheliste kultuurisuhete ELi strateegia kohta ja Euroopa Parlamendi hiljutise raportiga samal teemal; toonitab Aasia-Euroopa Fondi olulist ülesannet ja leiab, et selle tegevuse toetamist tuleks laiendada;

18. rõhutab ideed, et struktureeritud vahetused ja koostöö piirkondade ja ringkondade (sõpruslinnade liikumine) tasandil on oluline vahend selleks, et tõhustada praktilisi vastastikuseid kogemusi, ning juhib tähelepanu konkreetsetele algatustele, nagu linnapeade pakt või Under2 vastastikuse mõistmise memorandum, mida tuleks aktiivselt edendada;

19. teeb ettepaneku tähistada käesoleva aasta ASEANi–ELi aastapäeva ELi algatusega ELi–ASEANI noorte juhtide vahetusprogramm, mis tuleks ellu viia 2018. aastal, kui ASEANi eesistujariik on Singapur; soovib eespool viidatu õnnestumise korral luua iga-aastase foorumi, et võimaldada noortel juhtidel EList ja ASEANist vahetada mõtteid ja luua sidemeid, et toetada ELi ja ASEANi suhteid tulevikus; soovib lisaks uurida ASEANi partneritega praktilisi võimalusi selliste uurimisinstituutide või akadeemiliste koostööprogrammide vastastikuseks rahastamiseks, mille eesmärk on uurida integratsiooniprotsesse ja neist protsessidest saadud kogemusi vastavas partnerpiirkonnas;

20. rõhutab vajadust edendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste võimendamist ning parandada naiste ja tüdrukute elu; toonitab, et juurdepääs haridusele on seetõttu väga oluline ning võib viia sotsiaalsete ja majanduslike muutusteni;

21. rõhutab, et EL peaks ühtlasi tugevdama poliitilist dialoogi ja koostööd sellistes küsimustes nagu põhiõigused, sealhulgas etniliste ja usuvähemuste õigused, ning ühist muret tekitavad küsimused, nagu õigusriigi põhimõte ja julgeolek, väljendusvabaduse ja teabe vaba liikumise kaitse, võitlus rahvusvahelise kuritegevuse vastu, korrupsioon, maksudest kõrvalehoidumine, rahapesu, inimkaubandus ja uimastitega kaubitsemine, terrorismivastane võitlus, leviku tõkestamine, desarmeerimine, meresõidu turvalisus ja küberjulgeolek;

22. väljendab heameelt esimese ELi ja ASEANi inimõigustealase poliitilise dialoogi üle, mis peeti 2015. aasta oktoobris, ja ootab ka edaspidi selliseid dialooge; on sügavalt mures, et selle piirkonna riikides on kahjustunud demokraatia ning rikutakse inimõigusi ja vähemuste õigusi, jätkuvad represseerimine ja diskrimineerimine, ning et pagulastele ja kodakondsuseta isikutele ning kodanikuühiskonnale ei võimaldata piisavat tegevusruumi, eriti keskkonna-, maaõiguste ja töötajate õiguste aktivistide, inimõiguste kaitsjate ja meediatöötajate puhul; hoiatab, et kui vähemuste tõrjumisega seotud küsimusi ei käsitleta, ohustab see ASEANi kestlikkust ja pikaajalist edu; mõistab hukka asjaolu, et repressiivne suhtumine uimastikasutajatesse on toonud kaasa suured inimkannatused ja kohtuvälised hukkamised; rõhutab vajadust kodanikuühiskonna võimendamise järele, tagades mõtteka konsulteerimise valitsusväliste organisatsioonidega ja rohujuuresandi liikumistega piirkondliku poliitikakujundamise kontekstis;

Teisipäev, 3. oktoober 2017

23. väljendab muret tagasilöökide pärast seoses surmanuhtluse kaotamisega piirkonnas ja kutsub kõiki ASEANi riike üles hoiduma surmanuhtluse taaskatkestamisest ja järgima nende võetud rahvusvahelisi kohustusi; väljendab heameelt inimkaubanduse ja sunniviisilise töö vastu võitlemisel tehtavate jõupingutuste üle ning kutsub kõiki valitsusi üles suurendama veelgi ohvrite kaitset ja riikidevahelist koostööd;
24. kutsub ASEANi üles eraldama piisavalt vahendeid oma valitsustevahelisele inimõiguste komisjonile (AICHR); loodab, et ASEANi valitsustevahelise inimõiguste komisjoni viieaastasse töökavasse lisatakse konkreetsed ja kontrollitavad eesmärgid ja meetmed, ning et selle komisjoni mandaati tugevdatakse, nii et see saaks ennetada, jälgida ja uurida inimõiguste rikkumisi ning süüdlased vastutusele võtta; palub ASEANi valitsustevahelisel inimõiguste komisjonil kaaluda ja arutada täiendava ASEANi inimõiguste kohtu loomist, võttes eeskujuks maailma teiste piirkondade sarnased kohtud;
25. nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid otsiksid kõiki võimalusi koostööks ASEANi riikidega demokraatia tugevdamise valdkonnas; toetab ELi ja ASEANi piirkondliku dialoogi vahendi inimõiguste rahastu büroo tööd, mille eesmärk on tuua avalikkuse ette inimõigustega seotud küsimusi ja meetmeid ning suurendada teadlikkust inimõigustest; kutsub kõiki ASEANi liikmesriike üles ratifitseerima edasisi ÜRO inimõigustealaseid konventsioone ja nende vabatahtlikke protokolle ning samuti Rahvusvahelise Kriminaalkohtu statuuti ja toetama algatusi üleminekuperioodi õigusemõistmise, leppimise ja karistamatuse vastase võitluse jaoks kogu piirkonnas;
26. on mures, et miljoni kodakondsuseta isiku alaline elukoht on ASEANi liikmesriikides; täheldab, et Myanmaris rohingjad on maailma suurim kodakondsuseta rahvusrühm, kelle puhul ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti kohaselt hõlmab kodakondsusetuse staatus üle ühe miljoni inimese, kuid et suured kodakondsuseta isikute kogukonnad paiknevad veel ka Bruneis, Vietnamis, Filipiinidel, Tais, Malaisias ja mujal; ergutab ASEANi liikmesriike tegema koostööd ja jagama häid näiteid ja jõupingutusi, et lõpetada kodakondsusetus kogu piirkonnas;
27. tunnustab ELi rolli tähtsust edusammudes, mis on ASEANis siiani tehtud, ja nõuab tungivalt, et EL jätkaks pidevat dialoogi, et hoida piirkonda demokraatia, arengu ja integratsiooni kursil;
28. on mures, et kliimamuutused avaldavad ASEANile tulevikus suurt mõju; tuletab meelde, et ASEAN on jätkuvalt üks selle nähtuse suhtes haavatavamaid piirkondi; palub tungivalt ASEANi liikmesriikidel kiirendada üleminekut vähem süsihappegaasiheiteid tekitavale majandusele ja kiiresti vähendada metsade hävitamist, tõhusalt võidelda metsatulekahjudega ning hakata transpordis ja hoonete puhul kasutama keskkonnasõbralikumate tehnoloogiate; väljendab heameelt ELi algatuse üle, mis käsitleb ELi-ASEANI kestliku arengu teemalist uut dialoogi; juhib sellega seoses tähelepanu ELi toetusele lõhkemata lahingumoona kahjutustamise ülesandele mõnes piirkonna riigis; nõuab tungivalt, et EL ja ASEAN teeksid koostööd säästva turismi, toiduga kindlustatuse ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse, eelkõige korallrahude ja mangroovimetsade kaitse vallas, ja võtaksid tõhusalt meetmeid, et tegeleda piirkonnas toimuva ülepuügiga; rõhutab vajadust osutada ASEANi riikidele abi, et tõhustada bioloogilise mitmekesisuse kaitsmist ja kestlikku kasutamist ning metsade ökosüsteemide süstemaatilist tervendamist; nõuab tungivalt, et ASEANi liikmesriigid teeksid jõupingutusi selleks, et tõhustada oma loodusõnnetustele kiire reageerimise suutlikkust ASEANi katastroofide ohjamise ja hädaolukordadele reageerimise kokkuleppe (AADMER) kohaselt;
29. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles pöörama vajalikku tähelepanu poliitiliste kontaktide sagedusele, eelkõige ministrite tasandil, ning kasutama täielikult ära ASEANi ja ELi dialoogi raames arendatavate suhete kooskõlastamise eest vastutavat ASEANi liikmesriiki ja ASEANi eesistuja rolli; tuletab meelde esitatud nõudmisi ELi-ASEANI piirkondadevahelise parlamentaarse assamblee loomiseks ning nõuab tungivalt parlamentaarse avaliku diplomaatia suuremat kasutamist eri poliitikavaldkondades; nõuab samal ajal koostöö tugevdamist ASEANi parlamentidevahelise assambleega korrapärase ja struktureeritud arvamuste vahetuse abil; nõuab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid kasutaksid ühtlasi ära võimalusi intensiivseks arvamuste vahetuseks piirkondlikes küsimustes, mis esitatakse iga-aastasel foorumil Shangri-La Dialogue;
30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisministritele, ASEANi parlamentidevahelisele assambleele, ASEANi sekretariaadile ning ASEANi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.